

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4879/2020
04.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ... и мал. тужиље ББ, коју заступа законска заступница - мајка АА, чији је пуномоћник Паун Јовановић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Миле Петковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о обавези издржавања детета и измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији мал-тужиље ББ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 212/20 од 09.07.2020. године, у седници одржаној дана 04.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија мал. тужиље ББ изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 212/20 од 09.07.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П2 73/19 од 27.01.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и уређен начин одржавања личних односа малолетне ћерке странака ББ рођене године са оцем ВВ, на начин ближе описан у том делу изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужени као отац да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно 25% од својих редовних примања из радног односа умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање почев од 12.04.2019. године, на начин ближе одређен у овом делу изреке, док је преко досуђеног износа до траженог износа од 35% од редовних примања из радног односа тужбени захтев мал. тужиље одбијен и утолико измењена одлука Основног суда у Бору П2 129/13 од 08.08.2013. године у делу обавезе туженог да доприноси издржавању малолетног детета и пресуда Основног суда у Бору П2 213/17 од 08.09.2017. године у погледу начина давања издржавања. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог да се заједничка малолетна ћерка ББ повери туженом као оцу на самостално вршење родитељског права. Ставом четвртим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог којим је тражио да се уреди начин одржавања личних односа малолетне ћерке са тужиљом као мајком. Ставом петим изреке, утврђено је да је повучен предлог туженог за одређивање привремене мере којом ће се уредити начин одржавања личних односа малолетне ББ са њим као оцем. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиљама накнади трошкове парничног поступка у износу од 133.175,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 212/20 од 09.07.2020. године, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом, трећем, четвртном и петом изреке, а преиначено решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке тако што је обавезан тужени да тужилама накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне другостепене пресуде мал. тужила је преко пуномоћника благовремено изјавила ревизију, побијајући пресуду у ставу првом изреке у делу којим је одлучено о висини доприноса за њено издржавање и у ставу другом изреке којим је одлучено о трошковима поступка, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијену пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14) у вези члана 208. Породичног закона и нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП јер је другостепени суд побијену одлуку засновао на чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку. Супротно тврдњи ревидента, ревизијски суд сматра да је жалбени суд оценио све битне жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице па није учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члан 396. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, током трајања ванбрачне заједнице парничних странака рођена је године, њихова ћерка ББ. Пресудом Основног суда у Бору П2 129/13 од 08.08.2013. године, поверена је мајци на самостално вршење родитељског права, уређен је начин одржавања личних односа детета са оцем који је обавезан да доприноси њеном издржавању са 20% месечно од своје зараде. Пресудом Основног суда у Бору П2 154/15 од 10.12.2015. године, измењен је начин одржавања личних односа мал. ББ са оцем, установљен пресудом од 08.08.2013. године, док је пресудом истог суда П2 213/17 од 08.08.2017. године, измењен начин давања издржавања мал. тужили тако што је тужени обавезан да износ од 20% од својих примања уместо законској заступници детета уплаћује Центру за социјални рад Бор у Бору почев од 29.08.2017. године, па убудуће. Решењем органа старатељства од 10.04.2019. године, престала је непосредна привремена старатељска заштита над мал. ББ и привремени старалац разрешен је дужности, јер је дошло до промене у понашању мајке детета, па је мал. ББ код мајке од 12.04.2019. године и према плану услуга који је сачинио центар дете редовно одлази код бабе и тетке, како би се виђала са оцем. У међувремену су се промениле околности, мал. тужила је старија, сада има седам година и похађа први разред основне школе, па су њене потребе веће, у погледу исхране и одеће и у погледу школских активности. Утврђено је да месечне потребе за малолетну ББ износе 22.000,00 динара. Законска заступница није запослена, нема других обавеза издржавања и живи у заједници са својим родитељима који остварују примања по основу пензије, отац у износу од 55.000,00 динара, а мајка у износу од 38.000,00 динара. Тужени је запослен у „...“ и остварује месечна примања од око 50.470,88 динара, осим мал. ББ нема обавезу да издржава друга лица, али живи у заједници са садашњом супругом која није запослена. Приликом одлучивања судови су имали у виду минималну суму издржавања одређену одредбом члана 160. став 1.

Породичног закона која према последњим објављеним подацима надлежног министарства износи 26.120,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно применили материјално право, при одлучивању о тужбеном захтеву за измену - повећање висине издржавања, тако што су обавезали туженог-оца да на име свог доприноса за издржавање мал. детета плаћа износ од 25% од својих месечних примања, почев од 12.04.2019. године па убудуће, док је тужбени захтев мал. тужиље преко досуђеног, а до траженог износа од 35% од месечних примања, одбијен као неоснован.

Несновано се у ревизији указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право из чланова 160. став 3. и 162. став 3. Породичног закона -ПЗ, јер је прениско одмерио допринос туженог у издржавању малолетне ћерке, односно одбио захтев преко 25% доприноса.

Родитељи солидарно одговарају за издржавање деце, а солидарност родитеља као дужника према детету као повериоцу заснована је на одредбама члана 7, 68. став 1. и 2, 73. и 154. ПЗ. Издржавање детета је основна обавеза оба родитеља и изричито је прописана чланом 73. ПЗ, а ова обавеза произлази из садржине родитељског права (члан 68. став 2. ПЗ) и уско је повезана са њиховим правом и дужношћу да децу чувају, подижу, васпитавају и образују. Начин и трајање издржавања утврђени су према критеријумима за одређивање издржавања применом чланова 160-163 ПЗ.

Правилно су нижестепени судови применили одредбу члана 160. ПЗ, којом су прописани начин и услови под којима се одређује износ издржавања - према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања (које зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржавања друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања), при чему се води рачуна о минималаној суми издржавања, као и одредбу члана 162. став 3. истог закона која прописује да висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ - дужник издржавања, а све у најбољем интересу малолетне ББ у складу са чланом 6. и 266. ПЗ.

Супротно наводима ревизије правилно су нижестепени судови полазећи од наведених одредаба и правилно ценећи утврђене чињенице о материјалним приликама туженог, стамбену ситуацију у којој живи, као и висину зараде коју остварује, да нема других законских обавеза издржавања (али да живи са садашњом супругом која није запослена), узрасту мал. тужиље и њене потребе које се односе на исхрану, одевање, становање, образовање (а које се повећавају са узрастом детета), а водећи рачуна о минималној суми издржавања, утврдили да је износ од 22.000,00 динара довољан за подмирење потреба мал. ББ у овом узрасту и правилно одмерили висину доприноса од 25% месечно од редовних примања (око 12.000,00 динара) којим ће тужени учествовати у њеном издржавању, а одбили као неоснован захтев преко досуђеног а до траженог износа од 35% од месечних примања, имајући у виду животну ситуацију и садашње могућности туженог. Досуђеним износом задовољавају се основне потребе мал. ББ, а преостала средства за подмирење њених потреба обезбедиће мајка-тужиља, која је такође дужна да доприноси њеном издржавању, која је то чинила и до сада, и то не само новцем, већ и свакодневном бригом и родитељском пажњом.

Нису основани наводи ревизије којима се оспорава одређена висина доприноса за издржавање јер би досуђивање издржавања у траженом износу од 35% од редовних примања туженог представљало претерано оптерећење за њега имајући у виду утврђене чињенице које опредељују његове могућности, а имајући у виду да је дете узраста од 7 година и без посебних потреба, па је правилно одлучено када је за износ преко досуђеног, одбијен тужбени захтев. Имајући у виду изложено, неосновани су и ревизијски наводи да досуђени износ не прати ниво животног стандарда какав ужива тужени као дужник издржавања. Такође са порастом потреба мал. ББ и повећањем животног стандарда туженог, мал. детету стоји на располагању захтев за повећање доприноса за издржавање.

Без утицаја су наводи ревизије у којима се оспорава одлука о трошковима поступка с`обзиром на то да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретној парници водећи рачуна о разлозима правичности.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић